

لایحه ای برای حمایت از مردان پولدار

آرزو عطایی

خانواده؛ چرا که به مردان ثروتمند اجازه می‌دهد به شرط رعایت عدالت بدون توجه به رضایت همسر اول ازدواج کنند. آنها این سوال را مطرح می‌کنند که اصولاً عدالت یعنی چه؟ آیا خود این عمل ضد عدالت نیست؟ ما چه طور می‌توانیم یک عمل تبعیضی را بر ضد یک فرد انجام دهیم و بعد بخواهیم در حین انجام رفتار تبعیضی عدالت را رعایت کنیم؟ آیا عدالت در محبت، عشق و روابط خانوادگی قابل تقسیم با دیگران است؟ از نظر آنها شرط عدالت در این لایحه به مفهوم عدالت مالی غیرقابل توجیه است که در کیان مقدس خانواده مسایل مهمتری نیز وجود دارد که به هیچ وجه با امکانات مالی قابل تامین نیست و نیز چه طور می‌شود تا ازدواجی صورت نگرفته

ستایشی که نه دچار فخرفروشی به فرهنگ غنی گذشته باشد و نه درگیر تعابیر مختلف مذهبی باشد که از آن به کامل‌ترین دین یاد می‌کنیم و نه قربانی اقتصاد بیمار امروز و نه اسیر سیاستی که ملغمه‌ای است از اخلاق‌های عجیب ایرانی و ظواهر مدرنیته و ایسم‌های کهنه راه یافته از سرزمین‌های دور! ما حتی نتوانسته‌ایم در این میان حق و حقوق قشرهای مختلف جامعه را تعریف کرده و به آن پایبند باشیم و اتفاقاً به همین دلیل است که ظرفیت‌ها و انرژی احزاب و قشرهای مختلف روشنفکری و نخبگان جامعه صرف به دست آوردن ابتدایی‌ترین حقوق افراد جامعه می‌شود. آن چه مسلم است، اختلاف آرا در بین تمامی گروه‌های کوچک و بزرگ بشری دیده شده و نه تنها آزاردهنده نبوده که مثبت و سازنده است، اما به نظر می‌رسد آنچه جامعه‌ی ایران از آن به شدت آسیب‌پذیر شده است، تضادهای عجیب فکری مابین دولتمردان و روشنفکران جامعه در ساده‌ترین مبانی اجتماعی است:

ارایه لایحه حمایت از خانواده که موجب اعتراض شدید قشرهای مختلف روشنفکری و کانون‌های دفاع از حقوق بشر و جنبش‌های زنان شده است، نتیجه‌ی همین چند دستگی‌های فکری است. اینکه بخواهیم قوانین امروز جامعه را براساس برخی آموزه‌ها تعریف کنیم، نتیجه‌ای عجیب و بعضاً خطرناک دربر خواهد داشت؛ حتی اگر بر اساس درستی چنین دیدگاهی بخواهیم برای خانواده‌ی ایرانی قانون جامع و کاملی ارایه دهیم، لایحه‌ی حمایت از خانواده‌ای نمی‌شود که امروز اکثریت قریب به اتفاق وکلا و مدافعان حقوق بشر آن را تضعیف‌کننده بنیان خانواده می‌دانند نه حمایت از آن. مخالفان این لایحه دلایل قابل قبولی برای اعتراضات خود دارند:

بزرگترین ایرادی که مدافعان حقوق بشر به لایحه وارد می‌دانند بحث عدالت در مجاز بودن مردان به ازدواج دوم، سوم و چهارم با اجازه‌ی دادگاه است که اجازه دادگاه نیز منوط به تمکن مالی زوج و به شرط اجرای عدالت بین همسران است. به نظر می‌رسد لایحه در جهت حمایت از مردان خانواده آن هم تنها مردان پولدار نوشته شده است، نه

در یک بعد از ظهر جمعه بیشتر شبکه‌های تلویزیونی مشغول پخش مسابقات المپیک هستند، برنامه‌ریزی و نظم و همکاری و تلاش تیم‌های مختلف کشورهای گوناگون در هر دو جنسیت نه تنها بی‌نظیر که باشکوه و تحسین‌برانگیز است. نمایش زیبای مردان و زنانی که به خوبی اهداف خود را شناخته و با تلاش تیمی حیرتانگیز، بی‌وقفه و بی در پی مدال‌های رنگی را به سینه می‌آویزند و با غرور و احترام و گاه چشمانی اشک‌بار به پرچم صعود کرده‌ی کشور خود مینگرند که همه حکایت از روشن‌بینی و هماهنگی و همدلی بین مسوولان و مدیران و ورزشکاران آنها دارد. نظم در پرجمعیت‌ترین کشور جهان شگفت‌انگیز است، اما همزمان شبکه‌های ایرانی که اتفاقاً داعیه آزادی نیز دارند، همگی سرگرم پخش کلیپ‌های بی‌مفهوم و تکراری از نازلترین نوع موسیقی هستند که یا ناله و زاری برای دوری از وطن سر می‌دهند؛ یا درگیر عشق‌های نافرجام دختر چادری و شاهزاده خانوم هستند و یا آن قدر سیاست‌زده و بی‌منطق و یک‌جانبه به قاضی رفته که تو را به تاسف وامی‌دارد که ما کجاییم و چه‌اننان کجا؟ در این میان در رسانه ملی کشور که همیشه خود را به دور از مسایل مهم جامعه نگه داشته و یا در این باره مواضع خاصی اتخاذ می‌کند، جای خالی بحث‌های جدی و شفاف دیده می‌شود. از این مقایسه حسرت تمام وجودت را فرامی‌گیرد که چرا جوانان کشورمان با وجود استعدادهای فراوان نه تنها سهمی در موفقیت‌های ورزشی ندارند، که ما در تمامی زمینه‌ها کم‌بهره‌ایم و چرا جهان سومی و چرا این قدر روند حرکت ما به سوی توسعه کند است؟

شاید ریشه‌های این مساله را بتوان در تضاد و دودستگی ایرانیان جست‌وجو کرد که این البته از دیدگاه‌های اجتماعی و سیاسی است و از لحاظ دیدگاه‌های مذهبی دسته‌بندی‌های دیگری نیز درون خود جامعه دیده می‌شود؛ اما آنچه مسلم است ما غرق در توهماتیم، خودمان و توانایی‌هایمان را نشناخته‌ایم و هدف را نیز به روشنی نمی‌شناسیم.

در داخل کشور عده‌ای سرگرم ظواهر بی‌معنا که نشان دهیم از متمدن‌ترین هستیم و عده‌ای دیگر اسیر فقر و تنگدستی. در چنین اوضاعی است که ما هنوز نتوانسته‌ایم همگی متحد شده و با اراده‌ای محکم دست به حرکتی نو برای ساختن وطن و آینده فرزندان ایران زمین بزنیم و حتی هنوز نتوانسته‌ایم به دقت و هوشیاری تعریف کامل و دقیقی از ایران و ایرانی ارایه دهیم. نمونه‌ی کامل و قابل

طرح: میلاد موسوی

زنان و فرزندان آنها خواهد شد، و نیز طرح سهمیه‌بندی جنسیتی که به نابرابری‌ها و خشونت‌هایی نظیر نابرابری در سهم ارث و برخوردهای تحقیرآمیز در طرح امنیت اجتماعی با زنان افزوده شده است، همه و همه حکایت از بازگشت به عقب جامعه‌ی ایران دارد.

عدم آگاهی و حضور زنان در جایگاه‌های قانون‌گذاری نتایج

تاسف‌بار و وحشتناکی را به بار خواهد آورد که زنان نه تنها پیشرفت نکرده که نمی‌توانند حقوق خود را

مطابق با نیازهای روز جامعه بشری و همسان با جهانیان به دست آورند.

برآورده شدن حقوق زنان جامعه‌ی ایران و هماهنگی و همسانی آنها با حقوق زنان جهان بدون تعارض با ارزش‌های ملی و مذهبی نیازمند شناخت و حضور بیشتر زنان و نیز منسجم کردن نظرات و اعتراضات قانونی آنها و بحث و گفت‌وگوهای فراوان با طراحان چنین قوانینی است.

چه بخواهیم چه نخواهیم، مسیر رشد و پیشرفت یک جامعه از مسیر رشد و بالندگی زنان آن می‌گذرد، نه در تصویب قوانینی که بر علیه عزت و حقوق عقلانی و شرعی و اجتماعی آنان است، اعتبار و عزتی که به زنان جامعه بخشیده می‌شود، تضمین‌کننده‌ی سلامت و

بررسی لایحه از لحاظ فقهی معتقد است که بر اساس آیات سوم و ۱۲۹ سوره نسا، ازدواج مجدد در اسلام به شرط عدالت مجاز دانسته شده است که از این شرط نیز در آیه ۱۲۹ به عنوان امری محال یاد شده است.

در کل فعالان و مدافعین حقوق زنان، لایحه‌ی حمایت از خانواده را در تعارض با اصول فقهی، مبانی

چه بخواهیم چه نخواهیم، مسیر رشد و پیشرفت یک جامعه از مسیر رشد و بالندگی زنان آن می‌گذرد

روانشناسی و جامعه‌شناسی می‌دانند و می‌گویند چه طور است که دولتمردان به نام دینی که برتری را در تقوا می‌داند، با چنین قوانینی حقوق زنان را بیش از پیش محدود می‌کنند؟ اگر دولت نگران خانواده‌های ایرانی است، بهتر است به مسایل مهمتری نظیر بی‌کاری و مشکلات ازدواج جوانان بپردازد و به جای اینکه به تسهیل ازدواج دوم مردان همسر دار ببیند، وسایل ازدواج جوانانی را فراهم کند که برای اولین بار می‌خواهند تشکیل خانواده بدهند.

بحث سهمیه‌بندی جنسیتی در دانشگاه‌ها نیز که چند سالی است مطرح است، اعتراضات فراوانی به دنبال داشته است. وضع قانونی دیگر بر خلاف تفکرات غالب جامعه! چطور عده‌ای در اقلیت که داعیه نگرانی به هم

خوردن قداست خانواده دارند، با مطرح کردن بحث‌هایی نظیر ایجاد موقعیت شغلی برابر برای پسران و دختران، گماردن دختران در شغل‌های مناسب با روحیه و توان جسمی آنها و حتی به تاخیر افتادن سن ازدواج و حتی عنوان کردن اینکه دختران باید درسی بخوانند که در خانه‌داری و شوهرداری به کار آنها بیاید چرا که مهمترین جهاد زن، در خانه است، به راحتی حقوق زنان را نادیده گرفته و قانونی وضع می‌کنند که در مخالفت مستقیم با عدالت و حقوق بشر قرار دارد؟ آیا آموزش حق همگان نیست و آیا نباید برترین و شایسته‌ترین افراد در بهترین موقعیت‌های تحصیلی آموزش دیده و سپس در موقعیت شغلی مناسب گمارده شوند؟

تصویب لایحه حمایت از خانواده که موجب تزلزل بنیان خانواده ایرانی شده و موجبات هوس‌رانی عده‌ای و افزایش طلاق و بی‌وفایی و مشکلات عدیده عاطفی و اجتماعی برای

است، اجرای عدالت در آن را تضمین کرد؟ از طرفی معترضین به لایحه به ضرورت اخذ مالیات هنگام ثبت مهریه اعتراض دارند که به نظر می‌رسد این ماده با هدف جلوگیری از وضع مهریه‌های سنگین و تسهیل ازدواج جوانان در نظر گرفته شده است.

عباس عبدی، پژوهشگر اجتماعی در مورد وضع مالیات بر مهریه که دینی است بر ذمه زوج، معتقد است: «ازدواج یک عقد است که می‌توان هر شرطی را در آن قرار داد و جامعه به دلیل در حال گذار بودن نمی‌تواند از یک الگوی ثابت ازدواج تابعیت کند و نمی‌توان از یک الگوی ثابت در جامعه ایران دفاع کنیم ولی می‌توانیم آن را سیال گذاشته تا هر زوجی آن شرایط را برای خودش مشخص کنند».

این لایحه نقایص دیگری نیز دارد: از آن جمله که از این به بعد نوعروسان جوان علاوه بر نداشتن حق طلاق و اجازه ازدواج‌های مجدد و بی‌قید و شرط برای مردان، در هنگام عقد باید مالیات مهریه‌ای را که دریافت نکرده‌اند و معلوم هم نیست دریافت کنند، بپردازند. همچنین حضور سه قاضی مرد در دادگاه خانواده را الزامی و حضور قاضی زن را حتی المقدور دانسته است. این چنین است که زنان تحقیر شده و رنج کشیده در دادگاه مجبور خواهند بود در مقابل سه قاضی مرد از رنج‌ها و دردهای زندگی مشترک خود سخن گفته و از خصوصی‌ترین مسایل زندگیشان پرده بردارند تا شاید بتوانند از حقوق خود دفاع کنند.

در یکی دیگر از مواد این لایحه، پیشنهاد ثبت ازدواج موقت الزامی نیست، آیا اگر امری مجاز است، نباید ثبت شود؟ چه کسی پاسخگوی زندگی پررنج کودکان بی‌شناسنامه آینده و زنانی است که نمی‌توانند ثابت کنند همسری دارند؟

از دیدگاه جامعه‌شناسی نیز ایرادات زیادی به آن وارد است. خانواده‌ی امروز با خانواده‌ی گذشته متفاوت بوده و با تفاهم و گفت‌وگوی زن و مرد، زندگی اداره می‌شود و خانواده قادر به تحمل چند زنی نیست.

دکتر علی احمدی، جامعه‌شناس معتقد است: «تحول عظیمی در زنان دنیا از جمله جامعه ما به وجود آمده و زنان امروز تحمل همسر دیگر را ندارند. از طرفی از زنی که مورد بی‌مهری قرار گرفته نباید انتظار وفاداری داشت و برای خود این حق را قایل می‌شود که او نیز تلافی کند و در فرزندان چنین خانواده‌ای ترجیحات جنسی بر بقیه شوونات انسانی غلبه خواهد کرد».

محسن کدیور، استاد دانشگاه نیز معتقد است: «این قانون به طور کلی به نفع مردان لحاظ شده و قیود کمتری برای ازدواج مجدد به وجود آورده است؛ او با طرح این پرسش که اصولاً چند درصد خانواده‌های ایرانی تک همسری نیستند و این مشکل چه بخشی از جامعه است، لزوم پرداختن به آن را زیر سوال برده و معتقد است پرداختن به بحث ازدواج مجدد قیح آن را از نظر اجتماعی از بین برده و باعث ترویج آن می‌شود. همچنین وی در

شرکت تولیدی و مهندسی حرارت گستر

دارای پروانه کاربرد علامت استاندارد شماره ۵۷۷۹

* دارای تاییده نشانه ساخت دیگ بخار و آب داغ از TÜV اتریش *

تولید کننده :	
دیگ بخار	فیلتر شنی
دیگ آب داغ و آب گرم	دی الکالایزر
دی اریاتور	فلاش تانک بخار
سختی گیر	جداکننده آب از بخار
منبم کوپل دار	جدا کننده هوا از آب
مبدل حرارتی	منبم کندانس

تهران - خیابان طالقانی نرلی - شماره ۵۴۳ - صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۲۷۱
تلفن: ۷۷۶۰۵۸۹۳ - ۷۷۶۰۵۸۸۹ - فاکس: ۷۷۶۰۴۵۳۱